

ἡ περὶ τοῦ τάφου τοῦ Νῶε δόξα τὴν ὁποίαν ἐδημοσίευσας ἄλλοτε ἐν τῇ *Πανδώρα*; Τὸ κατ' ἐμέ, πρῶτησα πολλάκις ὅλους τοὺς ἐγγχωρίους σοφοὺς διὰ νὰ μάθω τὰ περὶ τούτου· ἀλλ' αὐτοὶ ἀποροῦντες διὰ τοὺς δισταγμούς μου μὲ ἀπεκρίνοντο πάντα, ὅτι βέβαιον εἶναι ὅτι ἐκεῖ κοιμᾶται ἡ συκοφάντης Εὐα. Ἐνθυμηθεῖς τότε καὶ ἐγὼ ὅτι θαυμάσιον εἶναι τὸ νὰ πιστεύῃ τις ἀβασανίστως ὅτι ἀκούει, ἔκνψα ὡς καὶ οἱ σοφοὶ ἐκεῖνοι τὴν κεφαλὴν ἐνώπιον τῶν ἀραβικῶν ἐπιγραφῶν, αἵτινες ἀνεθυμίζουσι φιλοσοφικῶς πρὸς τοὺς ξένους ὅτι πρὸ τῆς κόνεως τῆς κοινῆς μητρὸς πρέπει νὰ φέρονται ὅλοι ὡς ἀδελφοί. Ἀλλ' ὅπως δὴ ποτε, φαίνεται ὅτι τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων ἐξερύλλησεν οὐσιωδῶς· διότι ἡ σύζυγος τοῦ Ἀδάμ, εἴαν πρέπει νὰ κρίνωμεν ἐκ τοῦ μεγέθους τοῦ τάφου, εἶχεν ἑκατὸν καὶ ἐξήκοντα μέτρων ὕψος.

Ὁ εἰσερχόμενος εἰς τὸ κοιμητήριον φέρεται εἰς δωμάτιον στρογγύλον ὑπὸ τὸν θόλον, ἐν μέσῳ τοῦ ὁποίου κεῖται μέλας λίθος δεικνύων ποῦ εὐρίσκεται ἀκριβῶς ἡ κοιλία τῆς Εὐας. Ὁ ξένος τότε ἀσπάζεται μετὰ στοργῆς ὑπὸ καὶ βαθυτάτου σεβασμοῦ τὴν κοιλίαν, ἐξ ἧς ἔρρευσεν ὁλόκληρον τὸ ἀνθρώπινον γένος. Εἰς ἄλλο δὲ παρακείμενον δωμάτιον ἀναπαύεται ἡ τελευταία βασιδὲ, ἥτις ἐλθοῦσα νὰ προσκυνήσῃ εἰς Μεδίαν ἀφῆκε τὰ κῶλα ἐν Ἀραβίᾳ.

Γ.

ΔΥΩ ΡΩΣΙΔΕΣ

αἰχμαλῶται ἐν Καυκάσῳ.

(Συνέχεια. Ἰδε φυλλάδ. 227 καὶ 228.)

—000—

Ὀδυνηραὶ ὑπῆρξαν αἱ πρῶται ἐντυπώσεις τῶν αἰχμαλώτων εἰς Δαργιδέδενον· καὶ ἐφέροντο μὲν οἱ ὀρεινοὶ εὐγενῶς πρὸς αὐτάς, ἐφαίνετο ὁμοῦ καὶ τοῦτο, ὅτι ἡ αἰχμαλωσία θὰ παρετείνετο. Τὴν πριγκήπισαν Ἄνναν καὶ μετ' αὐτὴν τὴν πριγκήπισαν Βάρατοφ ἔφεραν εἰς μεγάλην αὐλὴν πλήρη γυναικῶν. Εἰς μόνον ἀνὴρ, λευκὰ φορῶν καὶ ὑψηλὸς τὸ ἀνάστημα, παρετήρει τὴν ἀφίξιν τῶν αἰχμαλώτων ἀνωθεν ἐξώστου· ἦτο δὲ αὐτὸς ὁ Σιαμίλ· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ νύξ ἦτο σκοτεινὴ δὲν διακρίνοντο οἱ χαρακτῆρες τοῦ προσώπου του. Ἀνοιγείσης δὲ καὶ δευτέρης θύρας αἱ αἰχμαλῶται εἰσῆλθον εἰς ἄλλην αὐλὴν κύκλῳ ἔχουσιν κτίρια, πρὸ τῶν ὁποίων ὑπῆρχεν ἐστεγασμένη στοὰ ὀλίγον ὑψηλότερα τοῦ ἐδάφους. Εἰς τὴν στοᾶν ταύτην ἦσαν πολλαὶ θύραι· εἰς μίαν δὲ ἐξ αὐτῶν ὁδηγηθεῖσαι ἐπέβησαν τῇ βοηθείᾳ τῶν περὶ αὐτάς γυναικῶν· καὶ ἐλθοῦσαι εἰς δωμάτιον ἀπέβαλον τοὺς ἐπενδύτας τῇ βοηθείᾳ πάλιν τῶν αὐτῶν γυναικῶν. Ἐνῷ δὲ ἐγίνοντο ταῦτα, ἦλθε καὶ ἡ πριγκήπισα Βαρβάρα καὶ ἔτυχε τῆς αὐτῆς δεξιώσεως. Αἱ αἰχμαλῶται ἦσαν εἰς τὸ παλάτιον τοῦ Σιαμίλ, οὗ τινος αἱ σύζυγοι τὰς ἐπεσκέφθησαν μετὰ μικρόν.

Καὶ πρώτη μὲν ἦλθε μία τῶν θυγατέρων αὐτοῦ

δεκατριῶν ἐτῶν ἔχουσα ἡλικίαν· τὸ ἦθος τῆς ἦτο γλυκὺ καὶ αἱ γυναῖκες ἐφέροντο εὐπειθῶς καὶ φιλοφρόνως πρὸς αὐτήν. Ταύτην δὲ παρηκολούθησαν δύο τῶν συζύγων τοῦ Σιαμίλ, ὧν ἡ μία, ἡ καλουμένη Ζαϊδέτα, εἰκοσιτεσσάρων περίπου ἐτῶν, ἦτο ἰσχνὴ καὶ κατὰ στικτὸς ἐκ τῆς εὐλογίας. Οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἦσαν μέλανες, ἡ ρὶν μακρὰ καὶ σιμὴ καὶ τὰ χεῖλη λεπτά· ἀντὶ ὁμοῦ τῶν ἐλλείψεων τούτων εἶχε χάριν ἰδιαίτους εἰς τὰς Τατάρους. Ἦτο δὲ θυγάτηρ ἐνὸς τῶν ἰσχυροτέρων συμβούλων τοῦ Σιαμίλ ὀνομαζομένου, ὡς καὶ ὁ υἱὸς του, Τζεμμάλ Ἑδδίν. Ἡ δὲ ἄλλη σύζυγος, καλουμένη Σουανέτα, Ἀρμενία τὸ γένος, τριακονταετῆς περίπου, ἀρπαγεῖσα τὸ 1840 ὑπὸ τῶν ὀρεινῶν κατὰ τὴν πόλιν Μοσδόκ, ἦτο σχεδὸν ἐπίτεξ. Ὑψηλὴ τὸ ἀνάστημα, ὁπωσοῦν εὐτραφής, ἀλλ' ὠραία, λευκὴ καὶ ἀνθηροτάτην ἔχουσα ὄψιν, εἶχε τὸ ἦθος ἐπὶ τοσοῦτον ἐπαγωγόν, ὥστε κατέθελξεν εὐθὺς ἀμέσως τὰς αἰχμαλώτους. Ἡ πριγκήπισα τὴν ἠρώτησε περὶ τῶν τέκνων καὶ τῶν συντρόφων τῆς, αὐτὴ δὲ ἀπεκρίθη ὅτι θὰ ἔλθωσι μετ' ὀλίγον, ἀλλ' ὅτι ὁ Σιαμίλ ἐπιθυμεῖ νὰ λάβωσι καιρὸν αἱ πριγκήπισαι ἵνα ἀποκατασταθῶσι, καὶ συμπαραλάβωσι μεθ' ἑαυτῶν τὰς γυναῖκας ἐκεῖνας τὰς ὁποίας αὐταὶ θὰ ζητήσωσι. Μετὰ μικρόν ἦλθον καὶ δύο τροφοί, φέρουσαι τὸν υἱὸν τῆς πριγκήπισσης Ἄννης καὶ τὸν τῆς ἀδελφῆς τῆς, μετ' αὐτάς δὲ καὶ ἡ θεραπαινὶς Βασίλισσα καὶ ἡ Κ. Δράνσεῦ μετὰ τῆς Σαλόμης καὶ τῆς Μαρίας. Ἐκάθησαν δὲ ὅλοι χαμαὶ κατὰ τὸ ἔθος τοῦ τόπου, καὶ ἐντὸς ὀλίγου ὁ θάλαμος ἐπληρώθη ὑπὸ πλήθος γυναικῶν καὶ παιδίων φερόντων κυανὰ ὑποκάμισα. Μεταξὺ αὐτῶν ἦτο καὶ ἡ τρίτη σύζυγος τοῦ Σιαμίλ, Ἀμινέτα τὸ ὄνομα, δεκαεπταετῆς τὸ πολὺ, διακρινομένη ὅλων τῶν ἄλλων διὰ τῆς ὀξύτητος καὶ τῆς μεγίστης ζωηρότητος τοῦ ἦθους. Ἦτο δὲ ἐκ τῆς φυλῆς τῶν Κιστῶν, τῆς κατοικοῦσης ἐν μέσῳ τῶν Καυκασίων, καὶ εἶχε τὸ ἐνδυμα πλουσιώτερον τοῦ τῶν ἄλλων· διότι, πλὴν τοῦ χιτῶνος, ἐφόρει καὶ κοκκίνην ἀναξυρίδα καὶ ἐπενδύτην πολυχρώματον καὶ μαῦρον πέπλον. Κατὰ παραγγελίαν τῶν δύο πρώτων γυναικῶν ἔφεραν εὐθὺς τσάϊ, μέλι, ἄρτον καὶ ὠραία σακχαρωτά, τὰ ὁποῖα ἀνέβηξαν τὰ ταλαίπωρα παιδία. Ἐπειδὴ δὲ ἔπρεπε νὰ μείνωσιν αἱ αἰχμαλῶται ἐλεύθεραι ἵνα ἀναπαυθῶσι μετὰ τόσους κόπους, ὁ θάλαμος ἐκενώθη μικρόν κατὰ μικρόν.

Τὸ παλάτιον εἰς τὸ ὁποῖον κατεδικάσθησαν νὰ διατρίψωσιν ἐπὶ πολὺ αἱ πριγκήπισαι συνέκειτο ἐκ πολλῶν οἰκοδομῶν ξυλίνων, κειμένων περὶ αὐλῆς, πεντήκοντα περίπου βημάτων μῆκος ἔχουσας. Εἰς τὴν μίαν τῶν οἰκοδομῶν τούτων, τὴν διόροφον κατὰ τὴν μίαν τῶν οἰκοδομῶν αὐτῆς ἦλκετο ἡλιακὸς ὅπου ἐξηραίνετο τὸ κρέας. Αἱ σύζυγοι δὲ αὐτοῦ κατῴκουν εἰς τὰ λοιπὰ κτίρια. Πλησίον τῆς κυριωτέρας εἰσόδου τῆς αὐλῆς ἔκειτο εὐρεῖα αἶθουσα ὅπου ὁ Σιαμίλ συνεκρότει τὰ συμβούλια αὐτοῦ καὶ ἔκροαζετο τοὺς προσερχομένους, καὶ ἐμπροσθεν τοῦ παλατίου ἄλλο οἶκον, ἐν ᾧ διέμενον οἱ γαῖτες καὶ ἄλλοι ἔγκριτοι. Ἀνωθεν ἐνὸς τῶν παραθύρων τοῦ οἴκημα-

τος τούτου ὁ Σιαμίλ δημηγορεῖ πρὸς τὸν λαὸν του. Ἐκαστον δωματίον ἔχει ἀνά ἓν παράθυρον, καὶ τοῦτο ἀνευ ὕψους, πλὴν τῶν παραθύρων τοῦ Σιαμίλ καὶ τῶν γυναικῶν του. Διὰ τοῦτο ὁ θάλαμος ὁ δοθεὶς εἰς τὰς αἰχμαλώτους δὲν εἶχε παράθυρον με ὕψους, ἀλλ' ἐφωτίζετο ἀνωθεν διὰ μικρᾶς τινος ὀπῆς· καὶ μῆκος μὲν εἶχε ποδῶν δέκα, πλάτος δὲ πέντε καὶ μεγίστην ἐστίαν· λευκοὶ δασεῖς τάπητες, κατὰ τὸ ἔθιμον τοῦ τόπου, ἐσκέπαζον τὸ ἔδαφος, καὶ περὶ τοὺς τοίχους ἔκειντο μακροὶ θράνοι, ἐφ' ὧν ἦσαν σεσωρευμένα στρώματα, σκεπάσματα καὶ προσκέφαλα, τὰ πάντα ῥωπαρώτατα. Ἐνῷ δὲ ἐφρόντιζον νὰ τακτοποιηθῶσιν ὁπωσοῦν, ἦλθεν ἐκ νέου ἡ σουλτάνα Ζαϊδέτα, ὁδηγοῦσα τὸν ἐπιστάτην τῆς οἰκίας Χάτζιον, φέροντα ἄρτον σακχαρωτόν, κυτίον με τσάκι, καὶ ἐπιστολὴν γεγραμμένην γεωργιστί, καὶ λέγουσαν ὅτι ταῦτα ἐστέλλοντο ὑπὸ τῆς πριγκηπίσσης Ἐριστόφ καὶ τοῦ στρατηγοῦ Μελικόφ, διοικητοῦ τοῦ ἐν Ζακκιάλ ῥωσικοῦ σταθμοῦ. Ἐνῷ δὲ ἀπεχώρει ὁ ἐπιστάτης εἶπεν ὅτι δὲν ἐπετρέπετο νὰ λαμβάνωσι πλέον ἐπιστολάς γεγραμμένας γεωργιστί, διότι οὐδένα εἶχον ἱκανὸν νὰ τὰς ἐρμηνεύσῃ, καὶ ὅτι ὁ Σιαμίλ ἀπῆτει νὰ ἀνταποκρίνωνται τοῦ λοιποῦ ῥωσιστί.

Τὴν πρωΐαν τῆς ἐπιούσης, περὶ τὴν ἐννάτην ὥραν, ἔφεραν πρὸς αὐτὰς ὡς πρόγευμα βούτυρον προβάτου, κρόμμυα, ἔλαιον, κρέας βραστόν καὶ ἄρτον ἐκ σίτου, ἡλειμμένον με λίπος, κατὰ τὴν ἐγγωρίαν συνήθειαν· ἦλθον δὲ εἰς συνάντησιν αὐτῶν καὶ τινες τῶν συναιχμαλώτων. Πρὸς δὲ τὸ ἑσπέρας ὁ ἐπιστάτης Χάτζιος ἐλθὼν ἀνήγγειλε τὴν ἔλευσιν τοῦ Σιαμίλ.

«Ὁ ὀρεινὸς ἀρχηγὸς δὲν ἐβράδυνε νὰ ἔλθῃ, ἀλλὰ μὴ ὑπερβᾶς τὸ κατώφλιον ἐκάθισεν ὑπὸ τὴν στοάν, πρὸ τῆς θύρας, ἐπὶ μικροῦ θρανίου. Πέριξ δὲ αὐτοῦ ἵσταντο ὁ ἐπιστάτης καὶ τινες ἰνδρὶς (ἴσως Ἀνδρέας), λειποτάκτης ῥώσος, ὅστις ἐχρησίμευεν ἀντὶ διερμηνέως. Ἰδοὺ καὶ ἡ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν ἐντὸς τοῦ θαλάμου αἰχμαλώτων συνδιάλεξις.

«Καὶ πρῶτον μὲν ἠρώτησεν εὐγενῶς τὴν περὶ τῆς ὑγείας των· ἐκεῖναι δὲ ἀπεκρίθησαν ὅτι ἦσαν μὲν καταπονημέναι ἀλλ' ὑγιεῖς.

«— Καὶ ἐγὼ ἀπορῶ, εἶπεν ὁ Σιαμίλ, πῶς ἐφθάσατε ὅλαι χωρὶς νὰ πάθετε· καὶ τοῦτο με φαίνεται τῆς θείας προνοίας, ἡ ὁποία σᾶς ἐφύλαξε βεβαίως διὰ νὰ σᾶς ἀνταλλάξω με τὸν υἱόν μου (*), καὶ νὰ ἐκπληρώσω τὴν ἐνθερμότεραν ἐπιθυμίαν μου. Ἦλθα διὰ νὰ σᾶς καθουχάσω· κανεὶς δὲν θὰ σᾶς πειράξῃ, θὰ σᾶς μεταχειρισθῶ ὡς μέλη τῆς οἰκογενείας μου, ἀλλὰ με συμφωνίαν νὰ μὴ γράψετε μηδεμίαν ἐπιστολὴν ἀνευ τῆς ἀδείας μου. Εἴαν θελήσετε νὰ συνεννοηθῇτε μυστικῶς με τοὺς ὑμετέρους,

ἢ εἴαν οὗτοι σᾶς στείλωσιν εἰδήσεις τὰς ὁποίας δὲν πρέπει νὰ παραδεχθῇτε, μάθετε ὅτι θὰ φανῶ ἀδυσώπητος καὶ πρὸς αὐτὰ τὰ παιδία σας· θὰ σᾶς ἐξολοθρεύσω ὅλους, ὅπως ἐξολόθρευσα δέκα ἀξιωματικούς ῥώσους, οἱ ὅποιοι εἶχον λάβει ἐπιστολὴν ἐντὸς ἄρτου (**). Ἄμα ἀνακαλύψας τὸν δόλον τοῦτον τοὺς ἀπεκεφάλισα. Νὰ ἐνθυμῆσθε ἀκόμη καὶ τοῦτο, ὅτι μία κόμησα, τὴν ὁποίαν ἤρπασαν οἱ ἄνθρωποι μου εἰς τὴν Σταυρούπολιν ἐνῷ ἠτοιμάζετο νὰ ὑπανδρευθῇ, μένει πάντοτε αἰχμάλωτος, διότι ἐτόλμησε νὰ με περιφρονήσῃ (**). προσέξατε μὴ συμβῇ καὶ εἰς σᾶς τὸ ἴδιον.

» Μετὰ δὲ ταῦτα ἐσιώπησε καὶ ἐπερίμενε νὰ ὁμιλήσωσιν αἱ αἰχμαλῶτοι. Ἀλλ' ἡ πριγκηπίσα Ἄννα, εἰς ἄκρον οὖσα τεταραγμένη, ἀνέθεσε πρὸς τὴν ἀδελφὴν τῆς τὸν λόγον· αὕτη δὲ ἀπεκρίθη οὕτω πως· — Αἱ ἀπειλαί σου εἶναι περιτταί· δὲν ἔχουμεν ἀνάγκην αὐτῶν διὰ νὰ ὑποταχθῶμεν εἰς τὰς διαταγὰς σου. Καὶ ἡ κοινωνικὴ θέσις καὶ αἱ ἀρχαί μας ἀπαγορεύουν τὸ ψεῦδος, καὶ διὰ τοῦτο ἔχε πεποιθῆσιν εἰς τοὺς λόγους μας. Διὰ δὲ τὸ περιεχόμενον τῶν ἐπιστολῶν ὅσας θὰ μᾶς φέρουν, δὲν πρέπει νὰ εἴμεθα ἡμεῖς ὑπεύθυνοι.

«— Πολλὰ καλὰ, ἐπανέλαθεν ὁ ἀρχηγός· ἀλλὰ μὴ λησμονεῖτε ὅτι εἰσθε εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Σιαμίλ.

» Ἐνταῦθα ἐτελείωσεν ἡ συνδιάλεξις καὶ ἐκεῖνος ἀνεχώρησε μετὰ τῶν δύο ἄλλων. »

Πόσοι δὲ ἦσαν οἱ κάτοικοι τοῦ σεραγίου ἐκεῖνου, τὸ ὁποῖον ὁ Σιαμίλ ἔδωκεν ἀντὶ φυλακῆς πρὸς τὰς δύο πριγκηπίσας; Ἐγνωρίσαμεν ἤδη τὰς τρεῖς αὐτοῦ συζύγους, τὴν Ζαϊδέταν, τὴν Σουανέταν καὶ τὴν Ἀμινέταν, τὴν μὲν πρώτην ψυχράν καὶ ὑπουλον, τὰς δὲ δύο ἄλλας ζωντὰς καὶ φιλογέλωτας. Περὶ τὰς σουλτάνας ταύτας ὑπῆρχεν ὁλόκληρος κόσμος συγγενῶν καὶ ὑπηρετῶν, ἥτοι αἱ μητέρες τῶν νέων γυναικῶν, ἐκπληροῦσαι καθήκοντα οἰκονόμων καὶ μαγείρων, αἱ ἐπιστάτριαι, ἡ σύζυγος τοῦ διδασκάλου τοῦ Σιαμίλ, ἡ διδάσκαλος τῶν θυγατέρων του, Χατζὴ Ρεβέλ, γραῖα πικρὸχολος, ἡ σύζυγος τοῦ ἐπιστάτου Χάτζιου Ἰλίτα, τὸν ὁποῖον ἤγε καὶ ἔφεραν, ἡ Ταμάρκα, ἄνδρα ἔχουσα τὸν Σελίμ, ἐνκτῶν περὶ τὸν ὑπὸ Σιαμίλ, τὴν ὁποίαν εἶχον ἀρπάσει νέαν ἔτι οἱ ὀρεινοί (ὁ Σιαμίλ ὑποπτεύετο τὸν ὁπαδόν του ταῦτον) καὶ πλῆθος ἄλλων νέων γυναικῶν, τὰς ὁποίας ἐδίδε συνήθως ὁ Σιαμίλ εἰς γυναῖκας πρὸς τοὺς διακρινομένους ἐν ταῖς μάχαις Μουρίδας. Ἐπῆρχον λοιπὸν παλῦἀριθμα στοιχεῖα ῥαδιουργίας καὶ ἀντιζηλῆς εἰς τὸ σεράγιον. Ὅθεν αἱ πριγκηπίσαι ἐνόησαν ὅτι ἀνάγκη ἦτο νὰ μὴ παρεκτραπῶσι διόλου ἀπὸ τῆς ἀξιοπρεπούς καὶ σταθερᾶς διαγωγῆς, τὴν ὁποίαν ἐτήρησαν ἀπὸ τῆς πρώτης ὥρας τῆς αἰχμαλωσίας των.

(*) Ὁ πρωτότοκος υἱὸς τοῦ Σιαμίλ, Τζιμμάλ Ἐδδίν, εὗρεσκετο ἀπὸ τοῦ 1838 ὡς ὄμηρος εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ῥώσων· εἶχε δὲ ἀνατραπῇ, κατ' ἐπιταγὴν τοῦ αὐτοκράτορος, εἰς σχολεῖον στρατιωτικόν, καὶ ὅτε μετὰ πολλὰ ἔτη ἐξῆλθεν, ἀνομάσθη ἀξιωματικὸς εἰς σύνταγμα λοχαγῶν ῥώσων.

(**). Ταύτην εἶχε προδώσει λειποτάκτης ῥώσος, Εὐστανάσιος καλεόμενος, περιέχουσαν σχεδίου δραστηριότητας· ὁ Σιαμίλ τοὺς ἀπεκεφάλισεν ἀμέσως.

(**). Ἀνυπαρκτὸν τὸ περιστατικὸν τοῦτο, ῥηπνοῦσθαι ἐπιτήδης ὑπὸ τοῦ Σιαμίλ, ἵνα φοβίσῃ ἔτι μᾶλλον τὰς αἰχμαλώτους.

Τὰς δύο πρώτας ἐβδομάδας οὐδὲν συνέβη ἀξίον λόγου· μόνον ἐκ τῆς ὅλης πρὸς τὰς αἰχμαλώτους συμπεριφορᾶς ἐφαίνετο ὅτι ὁ Σιαμίλ τὰς μεταχειρίζετο εὐγενῶς. Προσκαλέσας οὗτος παρ' ἐαυτοῦ τὰ παιδία των, ἔδωκε πρὸς αὐτὰ σκευαρώτα καὶ διάφορα γλυκύσματα. Ἡ δὲ ὑπέρβιος ἤτις τὰ συνώδευεν εἶπε πρὸς τὴν πριγκήπισαν ὅτι ὁ ἀρχηγός, ἰδὼν ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος ἦτο πολλὰ ἀδύνατος, ἐπρότεινε νὰ τὸν ἐπισκεφθῇ γυνὴ τις μετερχομένη τὴν ἰατρικὴν. Δεχθεὶς δὲ τῆς μητρὸς τὴν πρότασιν ταύτην, ὁ θῆλος Ἰπποκράτης ἦλθε τὴν ἐπιούσαν, ἐπέθεσεν εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ ἀσθενοῦς πανίον ἠλειμμένον, καὶ παρήγγειλε νὰ τυλιζώσῃ τὴν νύκτα τὸ παιδίον ἐντὸς δορᾶς νεοσφαγοῦς προβάτου. Μετὰ τὴν θεραπείαν ταύτην, ἐπαναληφθεὶσαν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας, τὸ παιδίον ἀνέλαβε τὴν υἰεὶάν του. Ἐν τοσούτῳ ὁ Σιαμίλ, μετακλιὼν αὐτὸ καθ' ἑκάστην πρωΐαν, τὸ παρετήρει μετὰ προσοχῆς. Ὑπράττε δὲ τοῦτο ἐκ καλοκάγαθίας, ἡ μήπως ἐφοβεῖτο μὴ ἐλαττωθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν λύτρων ἃ τινὰ ἐσκόπει νὰ ζητήσῃ παρὰ τῶν Ῥώσων; Κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς αἰχμαλωσίας, πολλοὶ ξένοι ἐπισκέφθησαν τὸν Σιαμίλ, καὶ πολλοὺς αὐτῶν μεταχειρίσθη μετὰ ὑπεροψίας, καὶ μάλιστα τὸν σουλτάνον Δανιήλ (*).

Αἱ δύο ὁμῶς αἰχμαλώτοι, ἐπειδὴ εἰς οὐδεμίαν τῶν ἐπισκέψεων τούτων παρευρίσκοντο, ἤρχισαν νὰ στενοχωρῶνται. Μίαν τῶν ἡμερῶν ἔφεραν πρὸς αὐτὰς ἀνδρῶπόν τινα ἐλθόντα ἐκ Κασκτίας, δούλον τοῦ πρίγκηπος Δαυὶδ, Νικόλαν τὸ ὄνομα. Πολλοὶ ὄρεινοὶ ἐπεριυλάκουν αὐτόν· ἤρχετο δὲ νὰ ἀναγγεῖλῃ ὅτι ὁ πρίγκηψ ἦτο ἐν τοῖς ζώσι καὶ ὅτι δὲν τὰς ἐλησμέναι. Ἐπειδὴ δὲ ἰδὼν τὴν κατάστασιν τῶν αἰχμαλώτων ἤρχισεν νὰ κλαίῃ, οἱ ὄρεινοὶ τὸν ἀπεμάκρυναν. Καὶ τότε μὲν δὲν ἔφερεν οὐδεμίαν πρότασιν περὶ ἐξαγορᾶς· ὅτε ὁμῶς ἐπανῆλθε πρὸς τὸν κύριόν του, ὅστις δὲν ἐστρατοπέδευε μακρὰν, οὕτω πως παρέστησε τὰ τῶν αἰχμαλώτων, ὥστε ὁ πρίγκηψ ἀπεφάσισε νὰ κινήσῃ πάντα λίθον ἵνα ἐπισπεύσῃ τὴν ἀπελευθέρωσίν των. Μωχαμέτης τις, ἀνθρωπος νοήμων καὶ ἀσφαλὴς, καὶ ἄλλας τις δούλος τῶν Ὀρβελιανῶν ὀνομαζόμενος Σακάρ, ἀνέλαβεν νὰ ἐλθῶσι πρὸς τὸν Σιαμίλ καὶ νὰ προσφέρωσι παρὰ τοῦ πρίγκηπος τεσσαράκοντα χιλιάδας ἀργυρῶν ρουβλίων εἰς ἐξαγοράν τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας του.

Ἐνῷ δὲ ταῦτα ἐγίνοντο παρὰ τῷ πρίγκηπι, εἰς Λαργιθέδενον ἐτρέποντο ἐπὶ τὸ χεῖρον τὰ τῶν αἰχμαλώτων. Ἐπιστολὴ τις σταλείσα εἰς ταύτας ὑπὸ τῆς βαρονίδος Νικολαΐ, συγγενοῦς αὐτῶν, κακῶς ἐρμηνευθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἰνδρὶς, ἐξῆψε τὴν ὀργὴν τοῦ Σιαμίλ. Εὐτυχῶς ὁμῶς ἡ Σουανέτα, ἥτις ἐφαίνετο εὐμενεστέρᾳ πρὸς ἐκείνας, κατέπεισε τὸν Ἰμάρην νὰ μεταχειρισθῇ ἄλλον διερμηνέα, Ἀρμένιόν τινα. Ἐπειδὴ δὲ οὗτος ἐξήγησεν ἄλλως πῶς τὴν ἐπιστολήν,

ὁ Ἰνδρὶς ἔπεσεν εἰς τὴν ὀργὴν τοῦ Σιαμίλ· ἀλλ' ὥρ-
κίσθη νὰ ἐκδικηθῇ τὴν Σουανέταν.

Ἡ Σουανέτα, ζήτοῦσα πάντοτε χάριτας ὑπὲρ τῶν νέων φίλων τῆς, κατέπεισε τὸν ἡγεμόνα νὰ ἐπιτρέ-
πῃ εἰς αὐτὰς νὰ ἐξέρχωνται εἰς τὴν πρὸ τοῦ θαλά-
μου των στοάν· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ἄδεια ἐδόθη ἐπὶ συμ-
φωνίᾳ νὰ μὴ ἐκτίθενται εἰς τὰς ὕψεις τοῦ Σιαμίλ,
οὗτος δὲ δὲν ἐξήρχετο σχεδὸν ποτὲ, ἀπὸ τῆς πέμ-
πτης τῆς πρωΐας μέχρι τῆς ἐνδεκάτης τῆς νυκτός,
ὅτε ἐκοιμάτο, ὁ χρόνος τῆς ἐξόδου αὐτῶν εἰς τὴν
στοάν ἦτο βραχύτατος. Τὴν ἐξδόμην ὥραν τῆς
πρωΐας ἡ Σουανέτα ἔφερε πρὸς τὸν Σιαμίλ λιτὸν
πρόγευμα ἐκ γάλακτος καὶ πλακουντίων· μετὰ δὲ
ταῦτα ἐνησχολεῖτο οὗτος εἰς ἄλλα ἔργα ἢ προστύγετο,
καὶ ἐγύετο δις ἔτι, τὴν πέμπτην καὶ τὴν ἐννάτην
ὥραν τῆς ἐσπέρας. Μόνον τὴν παρασκευὴν μετέβαι-
νεν εἰς τὸ τζαμίον. Διὰ τοῦτο αἱ πριγκήπισαι ἐξήρ-
χοντο εἰς τὴν στοάν ἀπὸ αὐτὸς ἐκοιμάτο. Τότε
συνήρχοντο περὶ αὐτὰς ὅλοι οἱ κάταικοι τοῦ σερα-
γίου, πολλάκις δὲ χάριν περιεργείας ἤρχοντο καὶ
ξένοι. Σπανίως ἡ νεωτέρα τῶν συζύγων τοῦ ἡγεμό-
νος, ἡ Ἀμινέτα, ἤρχετο ἐκεῖ· αἱ δύο ὁμῶς ἄλλαι,
παροῦσαι συνήθως, ἀπεκάλυπτον τὸν χαρακτῆρα αὐ-
τῶν κατὰ τὰς συνδιαλέξεις.

« — Ἀκούσατε! εἶπέ ποτε ἡ Ζαϊδέτα, εἶδα σή-
μερον μίαν γυναῖκα τῆς ὁποίας ὁ υἱὸς ἦτον εἰς τὴν
τελευταίαν ἐστρατείαν τῆς Κασκτίας. Ὑπῆγεν εἰς
τὴν οἰκίαν σας, καὶ τὰ πλούτη ὅσα εἶδεν ἐκεῖ εἶναι
ἀναριθμητά.

» — Ναί, ἀπεκρίθη ἡ πριγκήπισα Ἄννα, εἶχα-
μεν ἀρκετὰ· ἀλλ' ὅλα τὰ ἐχάσαμεν· πλὴν δὲν τὰ
λυπούμεθα, φθάνει μόνον νὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς τὸν
τόπον μας.

» — Πῶς; ἠρώτησεν ἐντόνως ἡ Ζαϊδέτα, νομί-
ζετε ὅτι θὰ σᾶς ἀποζημιώσουν;

» — Διόλου· ἀλλὰ θὰ λησμονήσω τὰς ζητίας
μας οὕσα πλησίον τοῦ ἀνδρός καὶ τῶν τέκνων μου.

» — Ναί, εἶπε εὐτυχεῖς, σεις, διότι εἰσθε μό-
ναι, ἡμεῖς ὁμῶς...

» — Βέβαια, εἶπεν ὑπολαβούσα ἡ Σουανέτα·
τοιούτος εἶναι ὁ νόμος μας, ἀλλὰ δὲν παραπονοῦμαι·
τί ἔχομεν νὰ παραπονεθῶμεν ἀπὸ τὸν Σιαμίλ; Πάν-
τοτε μᾶς ἀγαπᾷ καὶ μᾶς περιποιεῖται· δὲν κάμνει
καμμίαν διάκρισιν μεταξύ μας. Ὅταν ἤμην εἰς τὴν
Ῥωσίαν, ἤμην πολλὰ νείκ καὶ ὁμῶς ἐνθυμοῦμαι ὅτι
πολλοὶ χριστιανοὶ δὲν ἦσαν ὅμοιοι με αὐτόν.

» Ταῦτα δὲ λέγουσα δὲν ἔλεγε τὴν ἀλήθειαν·
διότι αὐτὴν ἐπροτίμα ὁ Σιαμίλ, καὶ τὴν ἐπροτίμα
δικαίως, διότι καὶ γλυκύτατα χαρακτῆρος εἶχε,
καὶ περὶ αὐτοῦ ἐρρόντιζεν ὑπὲρ τὰς ἄλλας. Ἐνῷ ἡ
Ζαϊδέτα ἔτρεχεν εἰς τὸ σεράγιον κρατῶσα ὄρμα-
θὸν κλειδίον, καὶ ἐνδυμα φέρουσα διὰ τὸ ὅποιον ἔ-
πρεπε νὰ ἐρυθριᾷ, ἡ Σουανέτα ἐνεδύετο περιπόρῳ
ἀπὸ πρωΐας, καὶ τὸ ἐνδυμα αὐτῆς ἀνεδείκνυσεν ἔτι
μᾶλλον τὸ κάλλος τῆς.

(* Ἐπεται συνέχεια.)

(*) Ὁ γερμάνος Ἐλισαίου, ὅστις ὑποταχθεὶς κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν
Ῥωσίαν εἶχεν ὀνομασθῇ στρατηγός, ἀλλὰ προδοὺς μετὰ ταῦτα
αὐτὸν συντάχθη μετὰ τῶν συμμάχων τοῦ Σιαμίλ, ὅστις ἐπέτρεψε
μάλιστα τῷ υἱῷ αὐτοῦ Χατζῆ Μαχμὺτ νὰ νομαρευθῇ τὴν ὕλην
τοῦ.